

MUNKA

Megjelenik: Szombaton.
Negyedévre 2 Pengő
Postacsekki 28.744 sz
Apróhirdetések: azavankint
8 fillér, a legkisebb hírde-
tés 80 fillér.

Felelős szerkesztő: Szautay István

TÁRSADALMI ÉS POLITIKAI HETILAP

Laptulajdonos: „A Munka” lapvállalat

V. évfolyam. 2. szám. - 10. h. t.

ára 30 fillér

Salgótarján, 1927. január hó 8

Betűvetés-magvetés az időbe.

Az ünnepi boríték ntán a hét-köznapiok szürke lapjai tárulnak elénk az ujesztendő nagy könyvéből hogy azokat teleirogassuk, ki író-tollal, ki szerszámmal, hogy mihez nőtt kinek kinek a keze.

Mig így irogatjuk mindnyájan újból becsületesen nekilátva, az esztendő évkönyveiből álló élet-könyvünket, nem árt ha ilyenkor az első szürke napok során arra is gondolunk, amit a tudomány hivatalos nyelve az idő irreverzibilitásának, visszafordíthatatlanságának nevezünk. Ez nem áll egyébből, mint abból a jelenségből, amit egyébként a vizek folyásában is látunk, hogy a folyó, vagy patak vizét a tengerből a forrásig visszafolydogni bizony suhasem láthatjuk.

Igy az időben lefolyó jelenségeket sem tudjuk se visszafordítani se visszasírni, se visszakönyörögni, ha azok egyszer beletemetkeztek abba a minden pillanatban megnyilvánuló nagy temetőbe, amit Multnak nevezünk.

Nagy, igen nagy áldás ez a tény az ember számára. Kivált a szenvedő ember számára, akinek bizony nagy jótétemény, hogy túl van a bajon, túl a kinokon, túl a szenvedéseken.

De más nagyobb baj, sőt végetes jelenség, ha botlásaink, tévedéseink, bűneink szempontjából érvényesül. Mert hisz ezeket sem adja ki hatalmából. És így meg nem történté soha nem tehetjük az egyszer megtörténtet. Csak az eredményeit, következményeit a gyümölcseit adja tovább az időnek. És adja tovább elháríthatatlanul.

Ennek a végetes hordereje tesz rettentőn komollyá mindent ebben az életben. A gyermekvilág lélekformálásából kezdve az életünkön át az asszonycsábítástól kezdve a népek falhozállításáig.

Egy ilyen sírfalához állított or-

szág fiai és leányaiként irogatjuk ezersztendő nagy könyvtár történeimének a kötetét. Feketelevél, keserűbb fekete tintával, a minden nap feketebánatos verejtékezésével kell teli irogatnunk a meg nem változtatható magyar bűnhődés gyász-könyvének lapjait.

Am, ha az időkörök törvénye ezt a helyzetet ma még nem is változtathatja meg, minden írott és cselekedett betű életünk könyvének új kötetében olyan betűvetés legyen, amely egyuttal magvetésnek is beillik. Magvetésnek a mi magunk élete, országunk sorsa és hazánk jövője számára.

Hüségese, szorgalmasan vé-

gezték ezt az ilyen magvetést a mai magyarok legnagyobbjai egy eltelt, közölt élet harmincadjára került ezeréves örökség megmaradt drága földjén, hosszú, nehéz évek óta. De, hogy hatalmas idők járását megváltoztatni tudó szálfærdővé nőhessen meg az, álljunk mögéjük s a hová az ő kezük nem ér el, ott a mi kezeink a mi erős karunk hü munkával rótt betűvetése segítsen írni egy hasonlóképp, meg nem változtatható aranybetűs új magyar történelmet.

A Multat s jelent nem, de a jövőndő sorsát lsten után csak mi tudjuk megváltoztatni. És meg kell változtatni!

Dr. Cs.

Munkáslevél.

Gyorsfénykép a vezérekrol.

Alig van ma érdekesebb probléma a tengerként hullámzó kenyérmozgalmak szinképelemzésében, mint a munkásvezér mentalitása, amely külföldön is erősen foglalkoztatja az írókat. A szó beidegzettségénél fogva elsősorban még mindig szociáldemokratát értünk a munkás vezér alatt, pedig ez már reakciós típus a haladó élettel szemben, mert a messziről tetszetősen csillogó, az a gyakorlati élet könyörtelen próbája után nagyon is könnyűnek találtatott marxizmus lejárt képzettségét akarja a társadalomra és a munkásra ráerőszakolni. S mivel ez szépen nem megy, mert a józan észszel szögesen ellenkezik, eszköznek a nyomatékos terror, sőt a kiöntött vér is igen jó, hiszen szociális termelésből fakad a rohamkés. Mindezeket különben már volt szerencsénk látni.

Azt nem tagadhatjuk senki, hogy a harcoló szervezett munkásság élére mindig az eszebebb elemek, az értékesebb fejek kerülnek, hogy aztán mihamar beüljenek a zsírtól csepegő vezéri székek puha ölébe. Egészen máson csodálkozom én, kedves jó Szerkesztő Uram! Azon, hogy miért nem viszi ez értelmes emberkeket a jobb belátás tarthatatlan elveik feladására és miért maradnak meg továbbra is egy jóléttelen, nemzetietlen, országromboló, az ipari fejlődést hátráltató igaztalan ügynek élén munkásvezérek. Felüljen rá az ánekdoták. Bibliát, dollárt és almát tett három éves fia elé

egy bizonyos apa s kíváncsian leste a kulcslyukon át a gyermek viselkedését és jövőndő sorsának eldőlését: pap kereskedő vagy gazda lesz-e belőle? S mikor látta, hogy esemetéje tiszteltlenül ráül a keresztény szent könyvre, józüen falatozza az almát, a dollárt pedig habozás nélkül zsebre vágja, herohanva a szobába örömmel kiáltja: hála neked Jehova, fiám a világ legjobb pályája, munkás-vezérség.

Munkásvezérnek lenni tehát jó dolog, aminek titkát így fejtik meg Elisée Reclus szavai: „Legtöbb szocialista képviselő Judás, aki a munkások követelését arra használja, hogy utat törjön magának a kizsákmányolók sorába.” A munkásnak bátran maradhat továbbra is a szenvedés és a nyomor (hiszen annak forradalmasabb lesz), elégedetlenségén azonban mégis felépül valami: a vezetők boldog jövője, amely az elpólgárosodás és vagyonsodás felé visz. Csak az a csunya „nemigráció” ne volna, mert nemzetköziség ide, nemzetköziség oda, mindenütt rossz de mégiscsak legjobb itthon, ebben a fehérterroros, nyomorult csonka hazában. Való igaz, hogy szép és kellemesen szórakoztató mulatság Párisból Prágába öltögetni csufondáros nyelvünket egy meggyalázott, ügyesen felperzselt szenvedő nemzet felé, de ha ugyanezt továbbra is Budapestről tehetnők, igazán földi menyország volna az élet.

De nem kell okvetlen mindég így

végződnie a dolognak. Lassan is meg tudnak tollasodni egész vezérgenerációk és celt érve könnyen ki lehet esni a szerepből és az ember egy-kettőre tulteheli magát az eladdig öblösen prófétált vörös dogmákon. Az elvek közül azonban a „minden a miénk” címűt föltétlenül be kell tartani.

Mivel ezt mondhatná valaki, hogy ez csak nálunk van így az Ázsiából ide szakadt, a többi népektől elmaradt kis Magyarországon, külföldre kalandozók inkább s akkor látni fogjuk, hogy a marxista munkásmozgalmak arculata mindenütt, a legkulturáltabb népek között is ugyanezen képet mutatja. Okvetlen be kell mutatnom néhány tanulságos külföldi példát, hiszen éppen azért lettem keresztényszocialista, mert megfigyelésem szerint a szociáldemokráciának világszerte egyazon végződése van a logikai fejlődés redje szerint: csőd, panama és feneketlen erkölcstelenség. Ezt nálunk is sejtik, de biztosan még nem tudják az emberek. Azért gyerünk csak azzal a vizsgálódással, hátha okul belőle néhány jóra való munkástársam.

A legbiztosabb helyre megyek, a német szociáldemokráciának fénykorába, amikor a marxista eszmék uralmon voltak és vezették a nagy birodalmat. Most két éve zajlott le a híres Barmat pör, amely olyan volt, mint a kifakadt kelevény: sommásan mutatta be a hihetetlen szocialista panamák tömegét.

Barmat bukott tőkenagyság volt (akárcsak az osztrák Bosel) s elképzelhetetlen nagy vagyonnal rendelkezett. Hogy vagyonát miképp szerezte és milyen viszonyban állott a szociáldemokrata államférfiakkal, mutatják a botránypör nyilvánosságra került adatai.

Megállapítást nyert, hogy Heilmann szociáldemokrata birodalmi képviselő pártja nevében hivatalos összeköttetést tartott fenn ezzel a panamista pénzemberrel, a német közgazdaság legbűnösebb megkárosítójával. A párt számos tagja gyakran megfordult e pénz hatalmasság fényűző és vendégszerető házában. Ebert szociáldemokrata elnök fia is, Barmat bankjában volt tisztviselő, de háromszor annyi fizetést huzott, mint hasonló rangban levő kartársai. Scheidemann, a német szociáldemokrácia fővezére hat hónapig Barmat költségén egész családjával együtt ingyen nyaralt a hollandiai Zandvoorthban. Gradnauer szociáldemokrata képviselő 1000 hollandi forintot kapott Barmattól „ajándékba”. Weissel és Weiss szociáldemokrata képviselők amszterdami tartózkodását ismételtlen Barmat fizette. Müller és Schmiedt (ez utóbbi a

Beköszöntő.

Fenn éjfélt kongat a templom hangja. Új év jön és az idő vén kapuján, a két örök strázsa között: a Tegnap és a Holnap között, belép.

A kapuórság tiszteleg és összesug a jövevény mögött:

— Milyen szép és erős.

— És milyen fiatal...

A tegnap strázsa felsóhajt:

— Régente más milyén volt, ha jött Szilveszter éjjelén. Csak az emberek hittek fiatalnak. Valójában öregek voltak itt még az Új évek is. Jöttükben mentükben nem tettek egyebet, csak az utat ásták, amely egyenesen Csonkaországba vitt.

— Sirt ástak, — dörmögi Holnap strázsa a kapu tövében. — Jöttükben, mentükben az évek titokban sirt ástak, ötvenen egymásután.

— Es ezt senki nem látta meg.

— Mert nem az évek szavát, csak az évek jelszavát figyelték az emberek. Idegen jelszavakból éltek, míg majd bele haltak valamennyien. — De ez az új jövevény nem jön szavakkal. Kürtjén fel-támadást és ősrégi magyar melódiákat harsonáz.

— Hallod-e, milyen szép zene ez? Manapság széles-e világon, sehol se hallani ilyent.

— És sehol se ilyen fiatal az Új

év — szól Holnap strázsa elgondolkodottan.

— Más népek számára, csak a magyarok fiatal: számunkra aggyastyán, év váltja az aggyastyán éveket. De itt a Duna völgyében olyan fiatal, egészséges és erős az Új Év, mint voltak az évek ezer év előtt.

— Vajon miért? Miért éppen itt?

— Mert ez a nép már megvívta rettentő csatáját, bár nem győzte még le ellenségeit, de már legyőzte önmagát.

A két strázsa elhallgat az Idő kapujában. Az Új Év pedig szépségben és erőben, ígéretesen indul a nép számára, melynek férfi népe asszonyai diadalmos hitéből merített és ő önmagában hinni megtanult.

Tormay Cecilia.

Pietas-Julia.

December havában volt. Szokatlanul kemény tél lepte meg császárvárost. A komor barna paloták, a táviró póznák jéggá fagyottan meredtek a magasba, a fák, a villamosvezetéseken vastag zuzmarává dermedt a leereszkedő köd.

Kalmár Géza sorhajóhadnagy leugrott a villamosról és befordult a Práter sétányára. Egy idő óta gyengélkedő volt, a tengerész orvos karlsbadi kúrát rendelt neki és utána hosszabb sétát kellett tennie. Érezte, hogy ez a hideg klíma ártalmára van, napról-napra gyengébbnek érezte magát és érzékeny fájásai voltak.

Itt volt a Marine-Sekciónál mint a tengernagy adjutánsa már egy év óta, amikor hosszú, viszontagságos utról jött haza Kelet-Ázsiából és most észbe jutott az a rémes éjszaka mikor először érezte a szívet zakatolni: Szumatra alatt elérte a rettentő vihar, ő volt szolgálatban a parancsnoki hidon, csak a nagy alsó és a Marsvitorlák voltak kifeszítve, ekkor történt, hogy recsegés ropogás hallatszott, kiabálás, jajveszékelés, egy matróz felülről üvöltve hívta segítségül a minden szenteket... Egy óriás hullám oldalról rácsapott a fedélzetre, betörte a hajó mellvédjét, az ott dolgozó matrózokat elsöpörte.

Azóta éjszakákon furcsa álmai voltak és a szíve éthetetlen módon, többször elkezdett zakatolni.

— Isteneim! Két évvel ezelőtt azt sem tudtam, hogy van-e szívem, tűnődött magában.

Balsejtelmek vették elő; ez volna talán a vég? Most végre elhatározta, hogy felkeresi a híres orvos professzort. Visszaforodult, egy bérkocsit hívott, megadta a kocsisnak a professzor címét, aztán összegubbaszkodott a kocsi sarkában.

Az elegáns, nagy váróteremben többen voltak, mind előkelő betegemberek, mikor megpillantotta magát a magas álló tükörben szinte megijedt magától, olyan rosszul nézett ki.

A professzor levétköztette, alaposan megvizsgálta, aztán míg felöltözött megírta a receptet.

Harminc port írok magának, ezt beszédni, még pedig naponta kettőt evés után! Azután slussz!

Mogorva, kevés beszédű ember volt, úgy kellett a szót kihuzni belőle.

Szervi bajom van? Kérdezte tőle.

Nem szervi baj! Ideges tünetek... Menjen enyhébb éghajlat alá!

Szabad mindent enni?

Egyen mindent ami jól esik, csak ne sokat. Nem szabad dohányozni! Igyék ásványvizet! Fürödjön! Sportoljon!

Nagyobb bankjegyet tett a professzor asztalára, aztán ajánlotta magát. A legközelebbi patikában megcsináltatta az orvosságot, mindössze négy koronát fizetett érte.

Elég olesón jutok az egészséghez, mormolta magában és mosolygott. négy koronás orvosság, meg hideg víz. No meg az enyhe balzsamos levegő...

Mikor fölért az Admiralat palotájába, kihallgatásra jelentkezett a tengeragnál, elmondta mit rendelt neki a professzor. A tengernagy egy évi szabadságot adott neki.

Átadta helyettesének a hivatalát, elintézte az ügyeit és mánap reggel már robgott a vonattal dél felé.

A nagyszerű Szemmeringen út, az Alpesek régióiból lassan ereszkedtek lefelé a tenger színe felé. Enyhébb szél csapta meg az arcát, vidámabb lett, jobb érzései támadtak.

birodalmi gazdasági minisztérium szociáldemokrata államtitkára) jó pénzért igen jól jövedelmező állami élelmiszer-szállításokat járszolt Barmat kezére.

Elég a szennyből, Szerkesztő Uram! Csak azt óhajtottam bemutatni, hogy hová vezet ez a rendszer, amely lelkiismeretet, becsületet, erkölcsöt se nem hirdet, se nem gyakorol. Leszek bátor még hasonló példákat felhozni a külföldről (hiszen az itthoniakat tulajdon-

ismerjük már), mert igazán legfőbb ideje, hogy sok ezer alvó magyar munkásnak kinyíljon a szeme és ne ott keresse anyagi boldogulását, ahol sohasem fogja megtalálni.

Abban a reményben, hogy a pengőben gazdag boldogabb újesztendőben is gyakran fogunk találkozni becses lapjának hasábjain, maradok holtig hiva: Tarjáni András

keresztényszocialista fém munkás.

Matyó

HIMZÉSEKBŐL

keresek

REICH EMILNÉ Mezőkövesd. Válaszbélyeg

A bányatárs-pénztárakat központosító rendeletről.

Január 1-én a bányászat és kohászat egyik ősi, a bányásztársaság alkotta szociális intézménye, az úgynevezett „Bruderláda” lett a mult sirásójának átadva elhantolásra, hogy helyet adjon a mai kor szociális igényeinek közelebb álló, megfelelőbb intézménynek, az Országos Munkásbiztosító Pénztár bányanyugdíjbiztosítási ágának, melynek alapszabályai a népjóléti minisztérium mult évi december 23-án kelt 4400/eln. sz. rendeletében jelentek meg. Amilyen nagy volt az érdekelt munkások és altisztek részéről a vágyakozás utána, olyan, sőt annál nagyobb volt a megrökönyödés, amikor látták, hogy az oly nehezen várt gyermek, csak épen hogy életre való, de sok szülői gondozás, ápolás, küzdelem és kitartás kell hozzá, míg belőle életre való, egészséges, mindenkinek tetsző ifjúvá fejlődik.

Tagadhatatlan, hogy a kormány ezen intézkedése ha csak egyedül azt hozta magával, hogy a bányamunkás az ország bármely bányájában keresheti a jobb munkakialkalmat nélkül, hogy aggrorára vonatkozó biztosítása veszélyeztetve lenne, már ez egymagában oly szociális vívmány, mely reményt nyújt arra, hogy más kategóriák reménysugaraitól teli szemekkel lessék az aggrorai biztosításuknak hasonló szilárd elpra való építését; amelyen a rég óhajtott ház ugyan úgy tűnik fel, mintha egy két századot átélő ócska vityilló lenne, alapjában azonban olyan építmény, melyet a kor igényei szerint mindenkor át lehet építeni s igen sok tatarozást megbir.

Lapunk mult évi 39. számában rámutattunk az akkor még tervezetként látott rendelet kirívóbb sérelmeire, külön-külön foglalkoztak vele a munkások különböző szervezetei, az altisztek országos egyesülete, mindegyikük képviseltette magát az október 7-én a népjóléti minisztériumban tartott ankén, hol először indokolták meg egyidejűleg benyújtott emlékirataikban felsorakoztatott hibákat és sérelmeket s bizást

remélték, hogy mert ki lett kérve az érdekelt véleménye, az annál inkább fog honorálásra találni, mert hiszen a népjóléti miniszter ur eddig a kisebbek, a szegényebbek javára döntött. A megjelent rendelet szomorú csalódást hozott, mert a proposícióknak csak egy kis töredékét láttuk benne halványan elfogadva s azt is olyan formában, mely a „nesze semmi fogd meg jól” elvével analóg.

Igy például meg lett hagyva a négy csoportba osztályozás, melyből az első kettőbe az altisztek (segédaltisztek), a másik két csoportba a munkások soroztatnak. Már pedig az első két csoport főleg az altiszti kategória részére s a gyakorlatban sok bajt fog majd okozni a rendelet végrehajtójának, mert az „önállóbb műszaki hatáskör” igen sokszor nincsen a viselt címmel párhuzamban és igen sok a II. csoportba besorozott érdemes altiszttel, kik bár címet nem nyertek, de azért felelősség, javadalmazás és kvalifikáció tekintetében egyenlők az I. csoportba sorozottakkal, ha másnak nem is, de méltánytalanságnak nevezhető sérelem fog érni.

A nyugdíjbiztosítási alapösszegek csak némileg enyhültek a tervezet alapösszegeivel szemben még pedig: az I. csoport meghagyott évi 1200 pengőben, a II-ik 840-ről 960 P-re, a III-ik 720-ról 750 P-re és a IV. csoport 480-ról 504 pengő alapösszegre lett fel emelve. Ezen alapösszegek eléréséhez kerek ötven esztendői munkában töltés szükséges, hogy azt a biztosított elérje. Eltekintve attól, hogy ötven esztendőn át oly nehéz és veszélyes munkát kitölteni csak kivételes fizikummal bíró s fehérlő hollónak méltán nevezhető egy-két embernek sikerül csak, a megállapított összegek nem szolgálják azt a célt, hogy azok eléréséért bárki is egy félszázadon át dolgozzék csak azért, hogy utána még a létminimumot sem érje el nem is öreg, de aggasztóan napjaira.

Az altisztek és munkások érdek-

képviselői az ankén és emlékirataikban mind egyhangzóan keveselték ezen alapösszegeket s azoknál 100 %-al magasabb összegek megállapítását kérték. Bár ezen 100 %-os kívánság minden csoportnál a megelégedést megközelítette volna, szerény véleményünk szerint azonban kivihetetlen lett volna a terhek viselésében, mert a méltányosnak mondható 14 %-os hozzájárulást a 100 %-al felemelt alapösszegek után a biztosítottak nagy része nem bírta volna fizetni s a munkáltatókra oly terhet rótt volna, mely a gazdasági életben is éreztette volna hatását. Méltányos lett volna az alapösszegeknek 50 %-al való emelése, melyeknek 20 %-os járulékát, bár nem könnyen, de mindkét fél elbírt volna.

A rendelet 7. §-a szerint rokkantsági nyugdírt kap a biztosított, a.) aki hatvanötödik életévét betöltötte, vagy b.) aki hatvanadik életévét és a rokkantsági nyugdír kiszámításának alapjául szolgáló negyvenedik évet betöltötte, vagy c.) aki hatvanadik életévét betöltötte és mint altiszt, vagy vajár, vagy segédvajár a rokkantsági nyugdír kiszámításának alapjául szolgáló időből legalább huszonötödik földalatti munkában töltött, vagy pedig d.) aki a nyugdírbiztosításra kötelezett foglalkozások szempontjából keresőképtelenné vált és sem javadalmazását nem kapja meg, sem betegségi biztosítási táppénzben már nem részesül.

Előbbieket szerint a tervezetben kifogásolt hetvenéves korhatárt lecsökkentették hatvanöt évre, illetve hatvanra is, ha valaki a negyven szolgálati évet betöltötte, sőt nyugdírezését kérheti az a hatvan éves biztosított is, aki bár nem töltötte ki negyven esztendőt, de munkakezdésétől legalább huszonöt évet földalatti mint altiszt, vajár, vagy segédvajár dolgozott ki. Ebben azonban a földalatti munkának szociális honorálása abszolút nem tűnik ki, mert pld. ha valamely biztosítottnak hatvanadik életévében már harmincnégy szolgálati éve lesz s abból nem huszonöt évet, de harmincöt évet töltött ki egyhuzamban földalatti, ezért a harmincöt földalatti töltött éveért sem kap százalékosan többet, mint amennyit kapna, ha összes munkakezdését mind a külszínen töltötte volna.

A 9-ik §-ban meg van állapítva tíz évben a várakozási idő, mely után a nyugdíralapösszeg 20 %-a jár, mely évenként 2 %-al emelkedik s a biztosítás negyvenedik évében eléri az alapösszeg 80 %-át.

Ha már nem emelték fel az alapösszegeket, ha a nyugdíralap kiszámításának alapjául nem a harminchat évet vették, akkor legalább enyhíthették volna azzal, hogy a százalékos emelkedéseket évenként úgy szabályozták volna, hogy azok a betöltött negyven év után elértek volna a 100 %-ot s a nehéz és életveszélyben eltöltött minden esztendőt legalább 1-2 évnek minősítették volna. Ez lett volna a szociális gondoskodás alapköve, mely részben megnyugtatólag hatott volna a kedélyekre s biztató reménységgel töltötte volna el az érdekeltet a további szociális óhajok majdani megvalósulására. Ha elgondoljuk a rendelet szerkesztőiről, hogy a rendelet tervezésénél különböző társ-pénztárak és nyugdíjbiztosító intézmények alapszabályait áttanulmányozták, okvetlen találkoztak az előbb említett kívánalmakkal az állami üzemeknél alkalmazott altisztek és munkásokra vonatkozó nyugdíjszabályzatban s éppen azért érthetetlen, hogy az egyenlő elbánás elve alapján ezeket a szabályokat nem alkalmazták ma, amikor a modern szociálpolitika ezt jobban megköveteli, mint ahogy követelte azt az állami nyugdíjintézmények alapszabályainak sok évvel ezelőtti szerkesztésénél.

Bár elismerésre méltó tettek, hogy a házasságon kívüli gyermekeket is a természetes apa árvájául tekintik, hogy a tizenhat életévét betöltött jól tanuló árvának, vagy az előírt kort elért, de testi fogyatkozása révén keresésképtelen árvának kivételével huszonhét éveséig betöltéséig juttatnak árvasegélyt, ez azonban korántsem üti meg azt a mértéket, mely szerint a rendeletet a szociális elvek mintaképeül állíthatnánk.

A rendelet a különböző bányatárs-pénztáraknál a munkahely változtatása folytán elhagyott tagsági éveket visszamenőleg 1914 július 1-ig kellő bizonyíték ellenében elismeri, ezáltal a háború kitörése óta különböző bányavállalatoknál dolgozni kényszerült munkások tizenhárom szolgálati évhez jutnak s már is nyugdír igénytel bírnak.

Az özvegyek 50 százaléka, az árvák egyenként 15 százaléka segélyben részesülnek a férj illetve apa nyugdírigényéből, melyet azonban az özvegyi és árvasegély együttesen meg nem haladhat.

A bányatárs-pénztárak vagyona a nyugdírbiztosító ág tulajdonába megy át s ott, hol deficit mutatkozik, azt az illető üzem tulajdonosa tartozik megtéríteni.

Addig, míg a nyugdírt élvezők részére a rendelet értelmében a nyugdír meg lesz állapítva, addig a társ-pénztárak az eddigi nyugdírt fogják folyósítani a nyugdírbiztosító ág számlájára.

Bár az érdekelt jóval szociálisabb rendelef megjelenését várták, mindenestre nagy vívmánynak kell minősítenünk ezt az eredményt is, mely kezdetben valószínűleg anyagi okokból gyenge, de ha megerősödik s eléri önkormányzatát, akkor a jogoknak olyan biztosítást fogja nyújtani, melyek az eddigiekkel szemben összehasonlíthatatlannak lesznek. Ehhez a sikerhez adjon a Mindenható Jó szerencsét! Kk.

Testvér, szeresd.

Irta. Örökös Tóth Károly.

Testvér, szeresd az életet,
Ha rád nevet, ha látogat,
Mert élni kell, mert élni törvény
És élni nagy parancsolat.

Testvér, szeresd a szenvedést,
Neved a döngő átkokat,
S halódó, csöndes őszi este,
Testvér, temesd az álmokat.

Uton, amelynek vége nincsen,
Fakó szirt, örvénylő vizek
Vad sodra közt kis életed
Bus céltalanságnak hiszed.

A mód; kacagó madáretel,
S álmodott, vágyott holnapod:
Zimankós, zugó, zengő évek
S acélígás, vad hónapok,

Tavas, halál, mosoly, sötétség,
Szerelem, gyűlölség, közöny,
Pokol, reménység, naplemente,
Világteremtés, vízőn;

Ködös hegyeknek titkos buja,
Derűs nyugalma őszi ég,
Testvér mind elfér a lelkedben,
Testvér, mindé vagy s mind tjeud.

A fény, az árny, a jaj, a jó,
Az éjjel és a pirkadat,
Fájó való s a méla álom,
Te mindbe vagy és mind Te vagy!

Testvér, szeresd az életet hát,
Ha rád nevet, ha látogat,
Mert élni kell, mert élni törvény
És élni: nagy parancsolat.

Hírek és különfelek.

Szeretetadomány. Waltner Ede.

amerikai honfitársunk Dollárt 85.60 Pengőt küldött az acélgyári árvák karácsonyi segélyezésére. Midőn az Acélgyári Nőegylet utján az árvák hálás köszönét tolmácsoljuk a nemeslelkű adakozónak, nem mulasztjuk el ez alkalmat sem, hogy a felvilágosult amerikai magyar munkásság hazaszeretét követendő példaképpen ne állítsuk az itthoniak előtt. Az amerikai magyar munkásság szívéből a hön rögtől való elszakadás, a mérhetetlen távolság a világ minden népével való érintkezés sem törölte ki a hazai iránti vonzalmat és szeretetet. Amellett, hogy a fehérebb kenyeret, jobb sorsot nyújtó Uj-hazának megbecsült hasznos polgárai szívében ápolják magyarságukat. A családi körben ott is használt magyat nyelvet, az együvértartozás tudata oly erős kapcsolat, mely minden esetben megmozdítja szíveiket a Csonka-ország érdekében. Az önzetlen igaz hazaszeretnek a megnyilvánulásai azok az adományok mind, melyeket a mi melegsivű honfitársaink az Oceánontulról küldenek szegény nyomorgó gyermekeinknek. Isten áldása legyen rajtuk.

Eljegyzések. Kiss Licit eljegyezte Bernard Arthur m. kir. főállatorvos. — Herczeg Sándor és Andó Gizike jegyesek.

Halálozás. A cseh megszállás alatt levő roznyói r. kat. egyházmegye rövid pár héten belül veszítette el két érdemekben gazdag, derék magyar papját. Az egyik dr. Podraczky István c.

Aztán mikor a tengerparton robogott a vonat Abbazia felé, ahol a Monte-Maggóre mint egy hatalmas védőbástya fogja föl a dermesztő áramlatokat, — a ragyogó napsütéses időben, a kék Adriá fodorzódo hullámgyűrűi látára hatalmas erővel támadt föl benne az élni vágyás, ösztöne. Ujjongva kiáltott föl:

— Élni! Élni! Hiszen oly gyönyörű az élet!

Abbazia, az osztrák fehérkereszt gyógyháza, szálló, amely kizárólag katonai intézmény volt.

Atöltözött, magára öltötte diszkabáját a vállrojtokkal aztán megreggeli-zett az elegáns étteremben, — hatalmas étvágya volt, a porok nagyon hatásosak voltak. Reggelizés után elsétált az Angiolino-villa híres szép pálmáigébe, ahol a délszaki növények legkülönbözőbb fajtáiban gyönyörködött: ott voltak a japáni naspolya és a datolyapálmáktól kezdve az örökzöld tölgy, a cédrus a himalaya fenyő és a ciprusok csoportozatáig.

Az Angiolino és a Qarnarneró terrasról nagyszerű kilátás nyílt a tengerre, itt-ott fehér vitorlák siklottak el a vizen, — a távolból ide látszottak Veglia és Cherso szigetek rózsaszínben csillogó kopár sziklái...

Azután lement a kikötőbe: — az osztrák-Lloyd hatalmas gőzöse a „Semiramis” állott a molo mellett, az utasok raja szállott föl a hajóra. Megállott a molen és gyönyörködött a tarka képben

Egyszerre magyar szó ütötte meg a fülét: — alig tizenöt lépésre tőle egy fiatal karcsú hölgy, egy tizenkét éves leánykát tartva kézen, szürke köpenyt és ugyanolyan színű köpenyt és ugyanolyan színű némez kalapot viselt, — zengzetes csengő hangon magyarul beszélt a leánykához:

— Régi századokban csak egy kólostor állott ezen a helyen, a Szent Giamoror nevezett bencések apátsága. Az apátság latin elnevezéséről, Abatia, kapta a később keletkezett helység a mostani nevét: Abbazia! —

Egy éltesebb elegáns hölgy a hajóhid mellől kiáltott feléjük olaszul:

— Julia! Gyertek már, rögtön indul a hajó!

A fiatal hölgy megfordult, acélkék szeme egy pillanatig megpihent a fess tengerésztest alakján, azután gyors léptekkel megindult a leánykával a hajó felé.

Kalmár Géza elbővülten nézett utána, míg alakja eltűnt a hajó feljárománál mint valami látomány.

Elindult a Schüller strandon amely egész Voloscaig vezet. A sziklaktól szegélyezett szép műútról hosszán nézett a távozó „Semiramis” után, amely dél felé tartott és valami fájó ürességet érzett a szívében, mintha egy nagyon-nyegyen édes emlékét ragadta volna magával...

— Julia! — susogta maga elé. —

Delfinek bohókás zsinór egyenes raja szökött föl a levegőbe szép ivben, hogy aztán fejest bujjanak a fodorzódo, habos hullámok közé.. M. D.

Valamit a tejről.

püspök, nagyprepost, roysnyói kanonok az egyházmegyének kétizben is kormányzója. 81 éves korában halt meg. Temetése december 24-én volt Rozsnyón. A zajtalan, csendes, szerény munka embere volt. Tiszteletreméltó példaképe volt a buzgó jó papnak, ki Krisztus Jézus szellemében szent lelkesedéssel és kitartással szolgálta a lelkek üdvét. Feddhetetlen tiszta erények és kiváló szellemi képességek s tudományosság voltak lelkének diszei. Jambor életének megfelelően egy szentnek nyugalmával és békéjével halt meg. — A másik érkező vesztés Zeman Jenő hárskúti plébános korai halálával érte a rozsnyói magyar egyházmegyét. Buzgó tevékeny pap, jó magyar, ki hűvének nemcsak lelki üdvével foglalkozott, hanem gazdasági ügyeket is hathatósan szíven viselte. Fiatalabb éveiben az országos katolikus szervezkedés ügyének szolgálatában állott nem mindennapi szónoki képességével. Majd az egyházi zene és ének felé fordította figyelmét. A felvidék néhány vármegyéjében ismerték kiűnő énekkarát. Temetése január 3-án volt Hárskúton, Gömör megyében. Ismerősök, tisztelők és hívek nagy serege igaz kegyelettel fogja megőrizni a két igaz magyar pap tiszta emlékét.

Az evang. harangok avatása, illetve felszentelése a technikai okok miatt elmaradt szilveszteri ünnepség helyett 23-án, a délelőtti istentisztelet keretében fog megtörténni, amikor Kiss István püspök átadja őket rendeltetésüknek.

Schöpfung Aladár városunkban. A Nemzetiszínházban nagy sikerrel előadott Vége a szép nyárnak és Píros ruhás hölgy c. színművek illusztrációs vendégünk lesz. Az Evang. Nőegylet és Luther Szövetség január 15-én, jövő szombaton este 8 órakor az acélgyári Olvasóegylet helyiségében tartandó jótékony célú kulturestélyen, amelyen közreműködnek még Szentmihályi Tibor operatőres, Dankó Aladár zongoraművész, Vilezsál Richárdné, Kralovánszky Margit, a bányazenekar quintettje: Vilezsál Richárd, Röder Alfréd és az acélgyári zenekar Urschütz József karnagy vezetésével. Belépődíj nincs. Műsor után tánc. Helyek előzetes lefoglalása a lelkes hívatalt után — telefonon is — eszközölhető.

Ébredő gyűlések. Az ÉME a salgótarjáni szénmedencében f. hó 6-án d. u. a Horthy telepen és Kisterenyén tartott gyűléseket, amelyeken Barányi Emil ny. szászados, a zagyvapálfalvai csoport elnöke a nemzeti irányban szervezkedő munkásság jövőjéről, Baranyai Aladár titkár a bányatársulatról tartott előadást. A nagy számban jelen volt bányászok helyesléssel kísérték az előadók beszédeit s nagy lelkesedéssel vették tudomásul az Ébredő bányász Szakszövetség működését. — F. hó 9-én d. u. 3 órakor Mátraszéle, d. u. 5 órakor Kazár községben tart az ÉME gyűlést, amelyen a bányatársulada ismertetése a gyűlés tárgya.

Az ünnep alatt az evang. templomban Karácsony I. napján Köntzey Ferencné urnó gyönyörűen előadott énekszólója, Szilveszterestéjén pedig Vadász Bertalan főgimn. tanár vezetésével Szkladányi Emil, Deszberg Miklós és Tisch László vonósquartette mélyítették az áhítatot Kovács Géza orgonakiséréte mellett.

A salgótarjáni sár. Ez a cím azért fontos, mert a mi sárunk egészen más mint más vidékek, különösen más városok sára. A miénk a sármínőség tekintetében a legelső helyen áll, mert feketébb is, nyúlósabb is, meg maradandóbb is, mint más vidékek sára. Annnyira maradandó, hogy a rossz májúak megállapítása szerint sohasem tűnik el uccáinkról. Legyen virágos tavasz, vagy sárga falevelű-ősz, izzó hőségű nyár, vagy csikorgó hideg, Salgótarján uccái mindig tündökölnek, illetve feketednek a hig, vagy kemény habarcsból. Az évszázakok legfeljebb abban változtatják meg a sárát, hogy míg az év tíz hónapjában bátran és vígan, szinte nótászt mellett lehet letelepedni, esetleg térdig a vendégmarasztaló dagasztékban, addig két hónapig a kissé megfagyott kérgen kell tapogatózni, míg a családka kéreg be nem szakad. Most különösen, hogy a tél közepén tavaszi záporok szakadtak ránk, háromszoros élvezetben van részünk, ha történetesen egyik oldalról az uccának át akarunk kelni a másik oldalra. Ezen mizerián segítendő egyesek úgy vélnék a dolgot megoldhatónak, ha a város forgalmasabb pontjain kompozitkezdést szerveznének. Azonban vannak helyek

A tejet nem nélkülözhetjük, bár ha sokan közülünk más italt jobban szeretnek. Aszerint, hogy mit csinálunk vele, lehet a legjobb táplálék, vagy „fehér moslék”.

Volt idő, mikor a fogyasztó együtt élt a tej termelőjével: a tehennel. Nem volt köztük távolság, nem voltak messze egymástól, nem törődtek azzal, hogy beteg-e, vagy egészséges-e a tehén, vagy hogy mivel etetik. A modern élet ezt mind megváltoztatta. A fogyasztó nagy távolságra, esetleg pár száz kilométernyire él a tej termelési helyétől, a tej egy tucat kézen megy keresztül és ez idő alatt temérdek baj érheti. Így bizony a tejjel való munka nagy és bonyolult szervezetté vált. Az emberek mindegyike nem ismerheti a munka részleteit, de bizony a tej minősége attól függ, hogy a nagy közvélemény milyen mértékben érdeklődik a munka iránt. Mindnyájan nem érünk rá, hogy a tejjel részletesen tanulmányozzuk, de mindnyájunknak ismerni kell azokat a vezéreket, melyeken a tiszta és jó tejjel való ellátás nyugszik.

Sok olyan betegség van, mely a beteg tehenéből átmehet a tejbe. Egy ezek közül a gümöbetelegség. A tehén gyakran meg van fertőzve a gyöngykór bacillussal, amely igen hasonlít az emberi sorvadás okozójához. Ezt a két bacillust úgy ismértik, mint a sorvadás okozójának két fajtáját, az emberi fajtát és a szarvasmarhafajtát és bizony a szarvasmarha-fajta bacillus (a bovin gümö-örbacillus) sok embert elpusztít az első öt esztendőben. Ezek a gyermekek azért halnak el, mert olyan tehenet isznak, amelyeknek a tögye, vagy más testrésze gümöbeteleg. Sokan azt hiszik, hogy azok a gyermekek, akik ilyen tejet isznak és még sem pusztulnak el, már nem fognak emberi gümöbeteleg sem kapni, mert hosszú szokat a bacillushoz. Más szóval: ezek a gyermekek a veszedelemből áldást merítenek, ha beteg tehenek tejét isszák. Meglehet. Csak hogy ez a hiedelem pusztán feltevés, nem pedig tudományosan megállapított igazság. Még hogyha bizonyosan úgy van is, azért a mi utunk világos kell, hogy legyen: egyszerűen meg kell a tejet szabaditanunk az ártó bacillustól, olyan tökéletesen, ahogycsak lehet. Hogyan érjük ezt el?

Legfontosabb dolog, hogy a teheneket úgy tartjuk és tápláljuk, hogy egészségesek maradjanak és ne kapjanak se gümöbeteleg, se más betegséget. Amerikában régebben a teheneket palinkafőzdeből kikerült moslékkal tartották és rossz istállóban helyezték el: ezeknek a teje nemcsak, hogy rossz volt, hanem egyenesen ártalmas is és a gyermekek, akik itták, megbetegedtek tőle. Emiatt aztán nagy botrány tört ki és az eredmény az lett, hogy azóta meg van tiltva a moslékkal való etetés, de még a földet szénát, hulladékot is eltöltötték. Egy tudós rájött arra is, hogy a kicsirázott gabonán és más romlott táplálékon tartott tehenek teje is ártalmas lesz a gyermekeknek, bárha többet is ad. Ennek

illetve városrészek, amelyeken ez sem segít, hiszen az új tisztviselőtelepre az ottlakók szerint csak traktorokkal lehet kijutni? Megvizsgáljuk a kesergőket, illetékes körök a repülő járatok megszervezésén fáradoznak, amely feleslegessé teszi az uccának való járást és nem törődik tovább a sárral. Tehát vizsgálódjunk nincs messze a megoldás, ezért is nem nagy tekintettel vannak az illetékesek sem jelenleg arra a fekete ragacsra. Csak hogy feketedjen, dagasztódjon, terjengjen és szaporodjon, majd átrepülünk fellette úgy mintha nem is volna.

Az „Uj Élet” Nemzetpolitikai szemle legújabb száma ismét érdekes és változatos tartalommal jelent meg. Dr. Révész Imre debreceni püspöki titkár hosszabb tanulmányban a magyar protestantizmus problémáit vitatja meg dr. Némethy Imre törvényszéki bíró a jogi oktatás vajdó kérdéseiről ír. Oláh György a fiatal írógárda egyik legtehetségesebb tagja egy pompás novellával szerepel. Dr. Trájer István műgyetemi adjunktus a földbirtokreformról ír értékes cikket. A figyelő rovatban terjedelmes külpolitikai beszámoló dr. Czako Istvántól, dr. Bobula Ida amerikai helyzetképe stb. s még több

pedig az az oka, hogy az ilyen táplálékból hiányzik valami, ami a tejet sűrűvé, erőssé teszi. Ha ez most már egy pár hónapig így tart, hogy a tehén sok, de lig tejet ad, akkor, nemcsak a tej fogyasztója sanyli azt meg, hanem a tehén is elgyengül és könnyebben kap gümöbeteleg. Ugy, hogyha még minden gümöbeteleg tehenet egyszerre le is vágnának, legfeljebb két esztendőre volna a baj kikapcsolva, mert a rossz táplálás miatt a tehenek között megint csak elterjedne. Eszerint tehát a tehenek gümöbeteleg ellen az a legjobb orvosság, ha a teheneket jó friss takarmánnyal, abrakkal és sóval tápláljuk.

Másik fontos feladat, hogy a gulyából kirekesszük azokat a teheneket, melyeknek tögyén a gümöbeteleg gyöngyök kifejlődnek. Természetes hogy, ez nagy feladat. Pedig nagyon nagy figyelmet kell erre fordítani, mert nagy városokban elvégzett próbák szerint minden száz tejeskanna közül nyolc-kilencben találnak gümöbetelegbacillust. Így aztán nem lehet mást tenni, mint hogy meg kell tiltani a nyers tej árusítását, kivéve ott, ahol bizonyított próbák szerint mentes a tej a bacillustól.

Viszont nagyon nehéz ezt keresztülvinni, mert időről-időre a tiszta gulya közé is keveredhet beteg tehén. Még jobb az, ha beteg tehenet borját mindjárt elveszik az anyja alól és betegség kezdetén levágják a marhákat. Csak hogy a mai viszonyok között ez az eljárás nem vehető keresztül, mert igen költséges és kárt okoz a gazdának. Hiszen azt is kiderítették a tudományos vizsgálatok, hogy majdnem háromnegyedrész a felnőtt lakosságunk hajlamos a gümöbetelegre és ez valószínűleg a teheneknél is így van.

Igy aztán nem marad más hátra, mi tojjan eszközökhöz fordulni, amely akárki számára hozzáférhető. Ez pedig az, hogy a tejet rövid ideig olyan melegben tartjuk, amilyet a gümöbetelegbacillus nem bír ki. Ez a rendszabály nem szükséges ott, ahol a tehenek kiperőháltan mentesek a gümöbetelegtől, de igen fontos akkor, ha ismeretlen eredetű tejjel van dolgunk. Ha a tejet egy percig 80 fokra, két percig 75 fokra, három percig 60 fokra melegítjük, akkor nem él meg benne a bacillus. Nem valami ideális ugyan ez az eljárás, mert az újabb tapasztalatok szerint az olyan városokban, ahol csupa ilyen, úgynevezett „pasteurizált” tejet fogyaszt a lakosság, oka lehet az ilyen tej egy másfajta betegségnek: a scorbutnak. A legjobb az olyan friss, nyers tej, mely ismert, kipróbált, gümöbetelegmentes tehenről származik és ilyen módon minden gyanun felül áll, tehát nem kell pasteurizálni. A pasteurizálás hallgatag beismérese annak, hogy a tejjelállítás nem tökéletes, de mégis egyelőre legjobb védekező módszer és nem küszöbölhető ki. Reméljük, hogy a jövő század gyermeke már megszabadul a fertőző tej veszedélyeitől, mert erre meg van a lehetőség.

kisebb írás és könyvkritika teszi változatosabbá az „Uj Élet” újabb számát. A lapot dr. Antal István és dr. vitéz Nagy Iván szerkesztik, kiadója Radnóti István. Előfizetési ára egy évre 12 pengő, fél-évre 6 pengő, negyedévre 3 pengő. Szerkesztőség és kiadóhivatal Budapest, IX. Köztársaság-utca 1 szám.

Mire számít az ujesztendőben a felvidéki magyar nemzeti párt? Holota dr. nemzetgyűlési képviselő nyilatkozata szerint a cseh miniszterelnök és a vasútiügyi miniszter elismerte az elbocsájtott közalkalmazottak ügye revíziójának szükségességét és kiállításba helyezték a sürgős reparációt. Holota szerint sohasem volt még az elbocsájtottak ügye oly közel a megoldáshoz, mint most. Halad az úgynevezett régi magyar nyugdíjasok ügye is, ami igen fontos, mert majdnem az egész felvidéki magyar tisztviselő intelligencia ezek táborában van kényszerű nyugdíjazás folytán és nagyrésznél nyugdíjtelménye csak kolduskenyér színvonalán áll. Minthogy Holotának a múlt év június havában sikerült a parlamentben egy oly határozatot provokálni, hogy a cseh kormány egy új, általános, oly nyugdíjtörvényt alkosson meg mi-

előbb, mely a régi és új nyugdíjasokat egyenjogusítsa, reméli, hogy a törvény is ez év tavaszán megvalósul. A párt ezeken kívül lankadatlan erővel küzd egy új és a modern viszonyoknak megfelelő liberális szellemű állampolgársági törvény megalkotásáért.

A Képes Krónika ezévi 2-ik száma irodalmi szám. Közli Kosáryné Rózsa Lola pompás regényfolytatását, Hamvas József, Medveczky Bella, Altay Magda, Mihály László és Kortsmárossy Tibor irodalmi írásait. A cikkek közül pedig külön érdekességgel bír Szánthó Dénes leírása a régi és új Bern életéről és művészetéről, mellette pedig Saly Dezső csevegése számíthat érdeklődésre. Folytatódik N. A. Casson amerikai üzleti „spiritus rector” Az üzlet tudománya című cikksorozata és Sheridan világhírű regényének az „Öt koponya”-nak befejeződő részlete. Kiegészíti ezt a mélynyomós mellet és a száznál több aktuális fotográfiai sorozata, végül a lap népszerű rovatai. A Képes Krónika új száma is kapható mindenütt.

Újévi üdvözlés. Január hó 1-én d. e. 11 órakor a város tisztviselőkara Koós Mihály h. polgármester vezetésével megjelent a polgármesteri hivatalban, hogy a város első polgárát és a tisztviselőket főnökét szeretettel üdvözlje. A h. polgármester utalt arra a nehéz ösztendőre, mely a város életében a kezdet nehézségeinek és a rossz gazdasági viszonyoknak dacára, oly eredményekben gazdag és jövőképes munkát végzett. A város tisztikarának hűséges ragaszkodását, szolidaritását tolmácsolta, Isten áldását kérve egy a polgármesterre, mint a feleségére. A lelkes éljenés után a polgármester megilletődve köszöntö meg a ragaszkodóknak eme megnyilvánulását, az eredményes munkának részesévé téve az ő tisztviselőtársait, akik szeretettel segítették őt munkálkodásában, megköszönve a képviselőtestület megértő magatartását is. Bizik az Istenben, hogy eme trianoni hátravárosban nagy lépéssel vittük előre a nagy magyar ügyet, becsülettel teljesítettük, egy polgári, mint hazafias kötelességünket. A további együttes munkára Isten áldását kérve egy a tisztviselőknak, mint azok családtagjainak, a képviselőtestületnek és város polgárságának boldog újévet kívánt. A lelkes beszédet nagy ovációval fogadta a tisztikar.

Mit hoz az ujesztendő az erdélyi magyaroknak? Egyet már is hozott: az ígéretek után új ígéretet, még pedig Goga belügyminiszter részéről, aki szó szerint azt mondta: „A magyarságnak megelégedést fog hozni az ujesztendő! Bizonyosra veszem, hogy számos magyar kérdés megoldásáért hálásan (?) fog gondolni e kormányra Erdély magyar népe. Már arra a sokat hangoztatott, túlelme sines sokáig szükség (?)! A megvalósulások egymást követik.” Eddig szól Goga nyilatkozata. Hát az az Avarescu igazán minden hájjal zsírral megkent államférfiu lehet, hogy éppen poétát választott belügyminiszterül, mert Goga nyilatkozata versnek igen sikerült lehet. ha mindjárt prózában is mondta el, de a rapszodiák rendszerint nem szoktak a realis élettel összhangban állani. A Brassói Lapok Szele Béla dr. tollából eredő vezércikke is fentebbi megállapításunk igazsága mellett vall, azt mondja ugyanis szó szerint! „Pillanatnyi látszólagos előnyökért, mosolygó ígéretekért ne hagyjuk cserbe az egyedül előrevezető utat, mert ha a letűnt esztendő nem is javított helyzetünkön, egy szomorú tanulsággal feltétlenül gazdagította tapasztalataink tárházát. azzal hogy ígéretekől vajmi ritkán kristályosodik ki a teljesítés!”

Hiszek egy Istenben,
Hiszek egy Hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarországot feltámadásában
Amen.

Nyilttér.

Fridrich Gyula üzlethelyiségeit kibéreltem, akinek vele szemben árukövelése van, az nálam 8 nap alatt jelentkezzen.

Mayer Kálmán.

*E rovatban közöltékért felelősséget nem vállal a Szerk.

Lapuljon a közbirtokosság. ha a csikvármegyei prefektusné bált rendez. A csikvárdai bözibirtokosság székházának elkészülte alkalmából házszén-

telési ünnepséget akart Szilveszter estéjén tartani. Minthogy a prefektusné ugyanakkor bált rendezett, mi sem természetesebb, mint az, hogy a házszentelést minden törvényes rendelet ellenére betiltották. Hiszen tudvalevőleg az oláhok a türelem és megértés megtestesülései.

Somoskőújfalun 1926 év dec. 26-án harangjára rendezett „A betlehemi baktér” című műkedvelői pástorjátékon felülfizettek: Kelemen 85 ezer K., Hohöl János 70 ezer K., Ifj. Krepuska Géza 55 ezer K., Czikora Ferenc 50 ezer K., Ifj. Czikora István 35 ezer K., Futó István 20 ezer K., Mácsay András, Ternóczy Bertalan, Mikus József 10—10 ezer K., Kubza V. Lakatos Zoltán 5—5 ezer K. Paraszi Dezsőné ingyen. Kocsi. Szingárdának a felszerelésért mondunk ezuton köszönetet. A rendezőség.

Milyennek képzel Masaryk a tót autonómiát? Az elnök Szilveszter napján nyilatkozott: Tudunk kell, hogy szenvedélyes nyilatkozó, oly annyira, hogy egy prágai lap nem is volt hajlandó munkatársát a megrendelt interviwra elküldeni, mert az elnöki feladattal nem tartotta össze egyeztethetőnek, hogy minduntalan kormányzati ügyekbe „avatkozzék”. Be. Hát szép dolog a tekintély-tisztelet! Egy másik lap azonban elküldte munkatársát és annak a tót kérdést illetően alábbi dodonai bölcsességgű nyilatkozatokat tette az elnöki a tót autonómia iránti jogos kívánságot gyakorlatilag (?) fogják kielégíteni azáltal, hogy a tótnak aktív részük lesz a központi és az autonóm közigazgatásban. Ilyen fából-vaskarika nyilatkozat még Csehországban is kevés hangzott el. Ha ez is autonómia, akkor kár volt egy félszázadon át a cseheknek a megboldogult monarchiában annyit berzenkedniük, mert a központi és autonóm közigazgatásban ők is majdnem annyira vették ki a részüket, mint az osztrák-németek. Dehát ez akkor volt!

Singer varrógépek, a rég bevált jó minőségben, heti 45 ezer koronás részlet fizetésre ismét kaphatók. Minta raktár és képviselő Salgótarjánban Singer Gyulánál fő utca 316 (Biheller vaskereskedő házában).

Jól választunk. Mert 5 ülésen csukott autót Ligetből bérelhetünk. Esküvőkre, keresztelőkire és mulatságokra is a legjobb, legmegbízhatóbb és legolcsóbb! Győződjék meg róla! Bunda és lábszák rendelkezésre áll. Ligeti, Fő-utca 303. Telefon 68 és 53.

OH JAJ

Köhhögés, fekélyesség ellen, 65 év óta közkezelettségnek örvendőnek

EGGER MELIPASTILLAI

Az étvágyat nem romlik károsító ízűek, hatáskor gyors és biztos.

KAPHATÓ: Eger melipastillái csak hamar meggyógyított.

Megfolyt az az alkotott köhögés!

Rádió

most megjelent képes árjegyzékünket **DIJTALANUL** küldjük meg az érdeklődőknek. **KERTÉSZ PÁL és TÁRSA.** Budapest, VI. Nagymező ucca 36 szám.

Értesítés!

A Salgótarjáni HANGYA Szövetkezet Igazgatósága

értesíti t. tagjait és vásárló közönségét, hogy textil osztály vezetését január 1-től kezdve Donasz Viktor üzletvezető ur vette át, aki eddig a Hangyaszövetkezetek legnagyobb textil osztályait vezette. Ennél fogva módjában lesz a tisztelt vásárló közönségnek a mai naptól kezdve Szövetkezetünkbe mindazon cikkeket is megvásárolni, amelyet eddig nem tartottunk raktáron.

Ujból felszereltük üzletünket

divat- selymekkel, arany-ezüst és különféle selyem csipkéekkel, himzésekkel, ruha bársonyokkal és diszmuáruval

Teljes Uri és Női divat Confekcioval, szövetekkel és menyasszonyi kelengyékkel. Férfi és női divat ernyők nagy raktára.

Raktáron tartunk Gyukits puha és kemény kalapokat.

Világhírű Jos ingeket gallérokat és finom nyakkendőket.

A hírneves Tetra csecsemő kelengyék egyedüli lerakata.

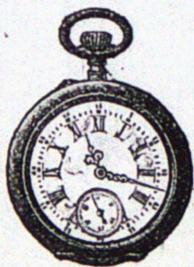
Biztosítjuk a m. t. közönséget, hogy a legmesszebb menő előzékeny kiszolgálásban fog részesülni.

Szíves pártfogását kéri, a

A Hangya Igazgatósága.

KESZLER ÁRPÁD

ÓRAS ÉS ÉKSZERÉSZ
SALGÓTARJÁN. FŐ-UTCA 480.

Karácsonyi és újévi ajándékok.

A legolcsóbb bevásárlási forrás arany és ezüst és k s z e r különlegességekben és ó r á k b a n. — Kedvező fizetési feltételek. — Részlet fizetésre is. — Alpakka ezüst evőeszközök tokban és nagy választékban kaphatók.

— Saját érdekében tekintse meg kirakatomat. — Veszek törött aranyat és ezüstöt a legmagasabb árrban. Minden nálam vásárolt óráért 5 évi írásbeli jótállást vállallok. — — — Órajavítások műhelyemben pontosan eszközöltetnek.

HOTEL JÓZSEF FŐHERCEG SZÁLLODA

Budapest. VII. Baross-tér 2.
Telefon: JÓZSEF 21—91.

Keleti pálya udvarnál HIDEG, MELEG VIZFÜRDŐ.

Központi fűtés.
Szobák: 40.000 koronától.

Salgótarjáni APOLLO MOZGÓ heti műsora

Szombat Vasárnap	Kedd	Csütörtök	Péntek
jan. 8. 9.	11.	13.	14.
A LIBANON ASSZONYA. Főszereplők: Petrovics Szvetisláv és Arlette Marchal	KÉT LABUTIGRISEK Amerikai kalandor-dráma 15 felv. Fősz.: Allene Ray és Johnny Walker.	ELSZABADULT A FELESÉGEM 8 felvonásos vígjáték. Kiegészítésül: VÉRES HAJNAL.	

kezdete hétköznap este fél 9 órakor, vasár és ünnepnap délután 4, 6 és fél 9 órakor.

Nyomatott „A Munka” könyvnyomdában Salgótarján. — Tulajd: Végh Kálmán.

2861/1926

Hirdetmény.

A városi tanács közhírré teszi, hogy a városi korcsolyapálya folyó évi december 28-án a használatnak átadatott.

A korcsolyapályánál a belépőjegy ára személyenként 40 fillér, vagyis 3000 koronában állapította meg.

12 éven aluli gyermekek, valamint a városi tisztviselők és ezek családtagjai a belépőjegyek felét, vagyis 20 fillért 2500 koronát fizetnek.

Zenés napokon a belépőjegyek díjai kétszeres összegben fizetendők.

Bérletjegy ára 10 pengő (125000 koronában) állapította meg azzal, hogy a bérlet jegy zenés napokon is minden ráfizetés nélkül érvényes.

Salgótarján, 1926. december 27.

A polgármester helyett:
Koós
főjegyző.

Hirdetmény.

A m. kir. kereskedelemügyi Miniszter ur 85,865/L/1926 szám alatt kelt rendeletével Salgótarján r. t. város közönsége részére, új állatvásártér és sportpálya céljaira szükséges ingatlanra, illetve ingatlan részre a törvényes kisajátítási eljárás elrendelte.

Ennek alapján Nógrád és Hont közigazgatásilag egyelőre egyesített vármegyék közigazgatási bizottsága a kisajátítási helyszíni eljárást Salgótarján városházának tanácstermében 1927. évi január hó 25-én fogja megtartani. Az eljárás megkezdésének ideje délelőtt 10 óra.

Felhívtnak az érdekeltek, hogy az eljáráson jelenjenek meg. A bizottság a kisajátítási terv fölött akkor is érdemileg határoz, ha az érdekeltek közül senki sem jelenik meg.

A kisajátítási terv és összeírás a fenti határidőt megelőző 15 napon át Salgótarján városházán közszemlére tettetik ki és ott a rendes hivatalos órák alatt megtekinthető.

Balassagyarmat, 1926 évi december hó[20]-án.

Baross
alispán, h. elnök.

Salgótarján r. t. város polgármesteri hivatalától.
12 514/1926

Árverési hirdetmény.

Salgótarján r. t. városnak határában, mintegy 928 hold szántó, erdő, legelő és kopár területen gyakorolható vadászati jog az 1927 évi február hó 1 napjától kezdődő 10 (tíz) évre Salgótarjánban a városháza tanácstermében 1927 január hó 25 napján d. e. 9 órakor megtartandó nyilvános árverésen haszonbérbe adatik.

Kikáltsási ár 50 azaz ötven pengő évi bérösszeg.

Árverezők az árverés megkezdése előtt fegyvertartási engedélyüket és vadászjegyüket felmutatni tartoznak.

Részletes árverési feltételek a polgármesteri hivatalban a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Salgótarján, 1926 december 18-án.

Dr. Förster Kálmán s. k.
polgármester.

Hirdessünk:

A MUNKA

Politikai hetilapban

Hiszek egy Istenben,
Hiszek egy Hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában
Amen.

Zagyvapálfalvai üveggyár keres egy megbízható ügyes fiatal irodai munkaerőt. Személyesen jelentkezhető a gyár irodájában bármikor.

Egy fiatal segéd továbbá, egy tanuló felvétetik Mayer Kálmán fűszerkereskedőnél